

Jak pomóc dziecku wrócić do regularnego snu?

Po wakacjach trudno wrócić do szkolnego rytmu – i to zupełnie normalne

Podczas wakacji dni wyglądają inaczej. Wieczory są dłuższe, nie trzeba nastawiać budzika, a godzina zasypiania często przesuwana się o godzinę lub dwie. Dla wielu rodzin to naturalny element letniego odpoczynku.

Problem pojawia się pod koniec sierpnia lub na początku września, gdy nagle trzeba wrócić do porannego wstawania. Dziecko, które jeszcze tydzień wcześniej zasypiało o 22:30, ma położyć się spać o 20:30. Nie zawsze jest to możliwe z dnia na dzień.

Jeśli Twoje dziecko długo nie może zasnąć, trudno je obudzić rano lub przez pierwsze dni szkoły jest zmęczone i rozdrażnione, nie musi to oznaczać problemów ze snem. Najczęściej organizm po prostu potrzebuje czasu, aby ponownie przestawić się na szkolny rytm.

Dlaczego po wakacjach tak trudno zasnąć wcześniej?

To nie kwestia braku dyscypliny ani złych nawyków. O tym, kiedy odczuwamy senność, decyduje wewnętrzny zegar biologiczny, czyli rytm dobowy.

Podczas wakacji późniejsze zasypianie i późniejsze wstawanie stają się nową codziennością. Organizm przyzwyczaja się do tego rytmu. Kiedy nagle próbujemy go zmienić, dziecko może po prostu nie odczuwać senności o wcześniejszej porze.

To dlatego zdarza się, że leży w łóżku, ale nie może zasnąć.

Powrót do wcześniejszego rytmu wymaga czasu – zwykle kilku dni, a czasem nawet tygodni.

Warto wiedzieć

Rytm dobowy działa jak wewnętrzny zegar. Wpływa nie tylko na sen, ale również na apetyt, koncentrację, poziom energii i samopoczucie. Im bardziej regularne są godziny zasypiania i pobudki, tym łatwiej organizmowi przewidzieć, kiedy ma odpoczywać, a kiedy być aktywnym.

Dlaczego sen jest tak ważny dla dziecka?

Sen to nie tylko odpoczynek po intensywnym dniu.

To właśnie podczas snu organizm się regeneruje, mózg porządkuje informacje zdobyte w ciągu dnia, utrwala się nowe umiejętności, a układ odpornościowy przygotowuje się do skuteczniejszej walki z drobnoustrojami.

Dlatego dzieci, które regularnie się wysypiają, łatwiej utrzymują koncentrację podczas lekcji, lepiej radzą sobie z nauką, szybciej regenerują się po wysiłku i często mają więcej energii do codziennych aktywności.

Brak odpowiedniej ilości snu nie zawsze objawia się sennością. U niektórych dzieci może powodować większą drażliwość, trudności z koncentracją, impulsywność lub problemy z regulacją emocji.

Jak pomóc dziecku wrócić do regularnego snu?

Zacznij kilka dni wcześniej

Jeśli to możliwe, nie czekaj z przestawieniem godzin snu do ostatniego dnia wakacji.

Dużo łatwiej jest codziennie przesunąć porę zasypiania i pobudki o 15–20 minut niż próbować zmienić cały rytm dnia w jeden wieczór.

To niewielka zmiana, ale dla organizmu znacznie łatwiejsza do zaakceptowania.

Najważniejsza jest regularność

Nawet jeśli dziecko nie zaśnie od razu, warto każdego dnia kłaść je spać o podobnej porze i budzić o zbliżonej godzinie.

To właśnie regularność pomaga zegarowi biologicznemu ponownie zsynchronizować się z nowym planem dnia.

Wieczorna rutyna daje organizmowi sygnał do snu

Stale, spokojne czynności wykonywane przed snem pomagają organizmowi przygotować się do odpoczynku.

Może to być kąpiel, czytanie książki, spokojna rozmowa lub słuchanie wyciszającej muzyki.

Nie chodzi o stworzenie idealnego rytuału. Wystarczy kilka prostych czynności powtarzanych każdego wieczoru.

Ogranicz światło ekranów przed snem

Wieczorem światło emitowane przez telefony, tablety czy komputery może utrudniać zasypianie. Dzieje się tak dlatego, że hamuje wydzielanie melatoniny – hormonu, który pomaga organizmowi przygotować się do snu.

Dlatego dobrze jest odłożyć urządzenia elektroniczne przynajmniej godzinę przed planowanym snem i zastąpić je spokojniejszymi aktywnościami.

Zadbaj o warunki do snu

Przewietrzony pokój, wygodne łóżko, ograniczenie hałasu i odpowiednia temperatura w sypialni sprzyjają lepszemu wypoczynkowi.

Nie zawsze mamy wpływ na wszystkie warunki, ale nawet drobne zmiany mogą poprawić komfort snu.

Nie nadrabiaj dużych zaległości w weekend

Po tygodniu wczesnego wstawania naturalne jest, że chcielibyśmy by dziecko pospało w weekend. dłużej. Warto jednak unikać bardzo dużych różnic między dniami szkolnymi a weekendem.

Jeśli w sobotę i niedzielę dziecko śpi kilka godzin dłużej niż zwykle, w niedzielny wieczór ponownie może mieć trudność z zaśnięciem.

Mit czy fakt?

MIT: Jeśli dziecko położy się wcześniej do łóżka, na pewno szybciej zaśnie.

FAKT: Samo wcześniejsze położenie się do łóżka nie zawsze wystarczy. O uczuciu senności decyduje rytm dobowy, który potrzebuje czasu, aby dostosować się do nowych godzin zasypiania. Dlatego stopniowe zmiany i regularność są zwykle skuteczniejsze niż jednorazowe przesunięcie pory snu o dwie godziny.

Kiedy warto porozmawiać z lekarzem?

Przejściowe trudności z zasypianiem po wakacjach są częste i zwykle ustępują samoistnie.

Warto jednak porozmawiać z lekarzem, jeśli:

- problemy ze snem utrzymują się przez kilka tygodni,
- dziecko bardzo często budzi się w nocy,
- chrapie, podczas snu oddycha z dużym wysiłkiem lub pojawia się bezdech senny,
- senność w ciągu dnia utrudnia naukę i codzienne funkcjonowanie,
- trudności ze snem współwystępują z innymi niepokojącymi objawami.

Zacznij od tego

Nie próbuj zmieniać wszystkiego jednego wieczoru.

Przez najbliższy tydzień codziennie przesuwaj godzinę zasypiania o 15–20 minut wcześniej i staraj się utrzymywać stałą godzinę pobudki.

To niewielka zmiana, ale właśnie takie stopniowe działania najłatwiej zaakceptować organizmowi.

Najważniejsze do zapamiętania

- ✓ Trudności z wcześniejszym zasypianiem po wakacjach są częstym i naturalnym zjawiskiem.
- ✓ Rytm dobowy potrzebuje czasu, aby dostosować się do nowego planu dnia.
- ✓ Największe znaczenie mają regularne godziny snu i spokojna wieczorna rutyna.
- ✓ Ograniczenie ekranów przed snem oraz odpowiednie warunki w sypialni ułatwiają zasypianie.
- ✓ Jeśli problemy ze snem utrzymują się długo lub towarzyszą im inne niepokojące objawy, warto skonsultować się z lekarzem.